

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

31 март 2022 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Данъчно облагане на енергийните продукти, използвани от енергоемките предприятия — Директива 2003/96/ЕО — Член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 — Предприятия, попадащи в обхвата на схемата на Европейския съюз за търговия с квоти за емисии — Освобождаване от акциз“

По дело C-139/20

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 16 март 2020 г.,

Европейска комисия, представлявана първоначално от М. Siekierzyńska и А. Armenia, а впоследствие от А. Armenia, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Република Полша, представлявана от В. Małczyna, в качеството на представител,

ответник,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на първи състав, J.-C. Bonichot (докладчик) и M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: G. Hogan,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 септември 2021 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: полски.

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че като е въвела пълно освобождаване от облагане с акциз на енергийните продукти, използвани от енергоемките предприятия, попадащи в обхвата на схемата на Европейския съюз за търговия с квоти за емисии, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 2003 г., стр. 51; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 2, стр. 98).

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2003/96

- 2 Съображения 28 и 29 от Директива 2003/96 гласят:

„(28) Някои случаи на освобождаване от данъци или намаление на нивото на облагане може да се окажат необходими; особено поради липсата на по-силно хармонизиране на общностно равнище, поради риска от загуба на конкурентоспособност в международен мащаб или съображения[,] свързани с околната среда.

(29) Следва да се обърне внимание на предприятията, които сключват договори за повишаване на опазването на околната среда и енергийната ефективност; като енергоемките предприятия се нуждаят от специален режим“.

- 3 Член 4 от тази директива гласи:

„1. Нивата на облагане с данъци, които държавите членки прилагат за енергийните продукти и електроенергията, изброени в член 2, не могат да бъдат по-малки от минималните нива на облагане с данъци, посочени в настоящата директива.

2. За целите на настоящата директива „ниво на облагане с данъци“ представлява общо наложените задължения, обхващащи всички косвени данъци (с изключение на [данъка върху добавената стойност (ДДС)]), изчислени пряко или косвено върху количеството енергийни продукти и електроенергия при пускането им за потребление“.

4 Член 17 от посочената директива предвижда:

„1. При условие че минималните данъчни ставки[, предвидени в настоящата директива,] се спазват [средно] във всяка стопанска дейност, държавите членки могат да прилагат данъчни намаления при потреблението на енергийни продукти, използвани за отопление или за целите на член 8, параграф 2 букви б) и в), както и върху електроенергията в следните случаи:

а) в подкрепа на енергоемка стопанска дейност:

„Енергоемка стопанска дейност“ означава дейността на стопанска единица, посочена в член 11, при която или закупените енергийни продукти и електроенергия възлизат на най-малко 3,0 % от производствената стойност или дължимия национален енергиен данък представлява най-малко 0,5 % от добавената стойност. В рамките на това определение, държавите членки могат да прилагат и по-ограничителни концепции, обхващащи определения, свързани с продажната стойност, съответния процес или сектор.

„Закупени енергийни продукти и електроенергия“ означава действителната стойност на закупената енергия или генерираната енергия в рамките на стопанската дейност на предприятието. Тук се включват само електроенергията, топлинната енергия и енергийните продукти, които се използват за отопление или за целите, посочени в член 8, параграф 2, букви б) и в). Включват се всички данъци с изключение на приспадащия се ДДС.

„Производствена стойност“ означава оборотът, включително пряко свързаните с цената на продукта субсидии, плюс или минус измененията в запасите от готова продукция, незавършеното производство и стоките и услугите, произведени за препродажба, минус закупените стоки и услуги за препродажба.

„Добавена стойност“ означава общият оборот, върху който се начислява ДДС, включително продажби при износ минус общите покупки, върху които е начислен ДДС, включително от внос.

Държавите членки, които понастоящем прилагат национални енергийни данъчни системи, при които енергоемките дейности се определят според критерии, които са различни от сравнение на енергийните разходи с производствената стойност и дължимия национален енергиен данък с добавената стойност, трябва да имат право на преходен период, най-късно до 1 януари 2007 г., за да могат да се адаптират системите си към определението от буква а), първа алинея;

б) когато се сключват споразумения с предприятия или обединения от предприятия, или в случаите, когато се прилагат търгуеми разрешителни схеми или сходни механизми, доколкото те спомагат за опазването на околната среда и повишаване на енергийната ефективност.

2. Независимо от посоченото в член 4, параграф 1, държавите членки могат да прилагат нулеви данъчни ставки върху енергийните продукти и електроенергията, определени в член 2, когато те се използват в енергоемки стопански дейности, както е посочено в параграф 1 от настоящия член.

3. Независимо от посоченото в член 4, параграф 1, държавите членки могат да прилагат данъчни ставки до 50 % от минималните нива в настоящата директива по отношение на енергийните продукти и електроенергията, посочени в член 2, когато се използват от определените в член 11 предприятия, чиито дейности не са енергоемки според определението от параграф 1 от настоящия член.

4. Предприятията, които се ползват от предвидените в параграфи 2 и 3 възможности, сключват споразумения, прилагат търгуеми разрешителни схеми или сходни механизми, както е посочено в параграф 1, буква б). Споразуменията, търгуемите разрешителни схеми или сходни механизми трябва да водят до постигане на целите, свързани с опазването на околната среда или повишаването на енергийната ефективност, най-общо еквивалентни на това, което би било постигнато, ако се прилагаха стандартните минимални ставки за Общността“.

5. Приложение I към Директива 2003/96 предвижда минималните данъчни ставки за моторните горива, горивата за отопление и електроенергията.

Директива 2003/87/ЕО

6. Член 10б от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 2003 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 78), изменена с Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. (ОВ L 76, 2018 г., стр. 3) (наричана по-нататък „Директива 2003/87“), озаглавен „Преходни мерки в подкрепа на определени енергоемки сектори в случай на изместване на въглеродни емисии“, гласи:

„1. За изложени на риск от изместване на въглеродни емисии се считат тези отрасли и подотрасли, за които се получава стойност по-голяма от 0,2 за производението на интензивността на търговията с трети държави — дефинирана като отношение на общата стойност на износа към трети държави плюс стойността на вноса от трети държави, разделени на общия пазарен обем в Европейското икономическо пространство (годишния оборот плюс общия внос от трети държави) — умножена по емисионната интензивност, изразена в kgCO₂ за единица брутна добавена стойност (в евро). На такива отрасли и подотрасли се разпределят безплатно квоти за периода до 2030 г. в размер на 100 % от количеството, определено в съответствие с член 10а.

2. Отраслите и подотраслите, за които стойността на производението на интензивността на тяхната търговия с трети държави и тяхната емисионна интензивност надвишава 0,15, могат да бъдат включени в групата по параграф 1, като се използват данни за периода 2014—2016 г. въз основа на качествена оценка и следните критерии:

- а) степента, до която е възможно за отделни инсталации в съответния отрасъл или подотрасъл да намалят емисиите си или потреблението си на електроенергия;
- б) текущите и прогнозните пазарни характеристики, включително, където е уместно, евентуална обща референтна цена;

в) маржовете на печалба като възможен индикатор за решения за дългосрочни инвестиции или преместване, като се вземат предвид промените в производствените разходи, свързани с намаляването на емисии.

3. Отраслите и подотраслите, които не надвишават прага, посочен в параграф 1, но чийто интензитет на емисиите, измерван в kgCO_2 , разделен на брутната им добавена стойност (в евро), е по-висок от 1,5, се оценяват също на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4). Комисията оповестява публично резултатите от това оценяване.

В срок от три месеца от публикуването, посочено в първа алинея, отраслите и подотраслите, посочени в същата алинея, могат да подадат заявление до Комисията за извършване на качествена оценка на степента на тяхната изложеност на риск от изместване на въглеродни емисии на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), или оценка на базата на класирането на стоки, използвано за статистически данни за промишлената продукция в Съюза, на ниво 8-цифрен код (Prodcom). За целта съответният отрасъл или подотрасъл подава надлежно обосновани, изчерпателни и независимо проверени данни, които да позволят на Комисията да извърши оценката заедно с разглеждането на заявлението.

Когато отрасъл или подотрасъл предпочете оценка на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), той може да бъде включен в групата, посочена в параграф 1, въз основа на критериите по параграф 2, букви а), б) и в). Когато отрасъл или подотрасъл предпочете оценка на ниво 8-цифрен код (Prodcom), той се включва в групата, посочена в параграф 1, при условие че за този код е надвишен прагът от 0,2 по параграф 1.

Отраслите и подотраслите, за които безплатното разпределяне се изчислява въз основа на стойностите на показателите, посочени в член 10а, параграф 2, четвърта алинея, могат да поискат също оценката да бъде извършена в съответствие с трета алинея от настоящия параграф.

Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 държава членка може да поиска до 30 юни 2018 г. даден отрасъл или подотрасъл, изброени в приложението към [Решение 2014/746/ЕС на Комисията от 27 октомври 2014 година за определяне, съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на списък с отрасли и подотрасли, за които се смята, че са изложени на съществен риск от изместване на въглеродни емисии, за периода 2015—2019 година (ОВ L 308, 2014 г., стр. 114)] по отношение на класификациите на ниво 6-цифрен или 8-цифрен код (Prodcom), да се считат за включени в групата, посочена в параграф 1. Всяко такова искане се разглежда само ако отправилата искането държава членка докаже, че прилагането на тази дерогация се основава на надлежно обосновани, изчерпателни, проверени и одитирани данни за последните пет години, предоставени от съответния отрасъл или подотрасъл, и включи в искането цялата необходима информация. Въз основа на тези данни съответният отрасъл или подотрасъл се включва в тези класификации, когато в рамките на разнороден 4-цифрен код (код на дейността NACE-4) се покаже, че то има значително по-голям обем на търговията и емисиите на ниво 6-цифрен или 8-цифрен код (Prodcom), надвишаващ прага, посочен в параграф 1.

4. За други отрасли и подотрасли се счита, че могат да прехвърлят голяма част от разходите за квоти в цените на продукцията, и за тях се разпределят безплатно квоти в размер на 30 % от количеството, определено в съответствие с член 10а. Освен ако не бъде решено друго при прегледа по член 30, безплатното разпределяне на квоти за други

отрасли и подотрасли, с изключение на топлофикационните мрежи, се намалява равномерно след 2026 г., така че през 2030 г. да се постигне равнище без безплатно разпределение на квоти.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приеме до 31 декември 2019 г. делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на определянето на отраслите и подотраслите, за които се счита, че са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, съгласно посоченото в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, за дейностите, идентифицирани с 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), що се отнася до параграф 1 от настоящия член, въз основа на налични данни за последните три календарни години“.

Полското право

- 7 Член 31a от Ustawa o podatku akcyzowym (Закон за акцизите) от 6 декември 2008 г. (Dz. U от 2014 г., позиция 752), в редакцията му, приложима към иска в главното производство (наричан по-нататък „Законът за акцизите“), предвижда в параграф 1, точка 8:

„Облагаемите с акциз сделки се освобождават от акциз, ако се отнасят до въглеродни продукти, използвани за отопление:

[...]

8) в енергоемки стопански дейности, използващи въглеродни продукти, в които е въведена система за постигане на целите, свързани с опазване на околната среда, или за повишаване на енергийната ефективност“.

- 8 Член 31b, параграф 1, точка 5 от Закона за акциза гласи:

„Облагаемите с акциз сделки се освобождават от акциз, ако се отнасят до газови продукти, използвани за отопление:

[...]

5) в енергоемка стопанска дейност, използваща газови продукти, в която е въведена система за постигане на целите, свързани с опазване на околната среда или за повишаване на енергийната ефективност“.

- 9 Член 31c от Закона за акцизите гласи следното:

„За схема за постигане на целите, свързани с опазване на околната среда, или за повишаване на енергийната ефективност, посочена в член 31a, параграф 1, точка 8 и член 31b, параграф 1, точка 5, се счита следното:

1) Европейската схема за търговия с емисии съгласно ustawa o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Закон от 12 юни 2015 г. относно схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове (Dz. U. позиция 1223, и от 2016 г., позиции 266, 542, 1579 и 1948) и разпоредбите, приети на основание член 25, параграф 4 и член 29, параграф 1 от този закон;

[...]“.

Досъдебната процедура

- 10 На 3 февруари 2016 г. Комисията привлича вниманието на Република Полша върху възможното несъответствие на Закона за акцизите с член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, доколкото националната правна уредба освобождава от облагане с акциз енергийните продукти (въглеродни и газови продукти), използвани от енергоемките предприятия, при положение че тези предприятия попадат в обхвата на схемата на Съюза за търговия с емисии, предвидена в Директива 2003/87. Всъщност Комисията смята, че тези предприятия не могат автоматично, единствено поради обстоятелството, че попадат в обхвата на тази схема, да се ползват от данъчно освобождаване на основание член 17 от Директива 2003/96, а за целта трябва да въведат схеми, които позволяват постигане на целите, свързани с опазването на околната среда или повишаването на енергийната ефективност, над равнищата, които тази схема позволява да се достигнат.
- 11 В отговора си от 31 март 2016 г. Република Полша изтъква, че посочената схема трябва да се приеме за позволяваща да се постигнат целите, свързани с опазване на околната среда или повишаване на енергийната ефективности, и че единствено обстоятелството, че енергоемките предприятия попадат в обхвата на същата тази система, е достатъчно, за да може да им бъде предоставено данъчно освобождаване на основание член 17 от Директива 2003/96.
- 12 На 8 март 2018 г. Комисията изпраща на Република Полша официално уведомително писмо, в което упреква тази държава членка, че не е изпълнила задълженията си по член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, като е предоставила пълно освобождаване от облагане с акциз на енергийните продукти, използвани от енергоемките предприятия, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии.
- 13 С писмо от 8 май 2018 г. Република Полша отхвърля изцяло твърденията на Комисията за нарушения, по-специално с мотива че схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии представлява „търгуема разрешителна схема“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96.
- 14 На 26 юли 2019 г. Комисията изпраща на Република Полша мотивирано становище, в което установява неизпълнение от страна на тази държава членка на задълженията, произтичащи от тези разпоредби.
- 15 В отговора си от 19 септември 2019 г. Република Полша поддържа своето становище.
- 16 Тъй като не е удовлетворена от отговорите на Република Полша, Комисията решава да сезира Съда с настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

- 17 В подкрепа на иска си Комисията изтъква едно-единствено твърдение за нарушение, изведено от това, че Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, като е освободила от облагане с акциз енергийните продукти, използвани от енергоемките предприятия, поради факта че тези предприятия попадат в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии.
- 18 Комисията смята, че за да се ползват от това освобождаване, енергоемките предприятия трябва да приложат споразуменията, търгуемите разрешителни схеми или сходните механизми, посочени в тези разпоредби.
- 19 Според тази институция обаче схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии не може да представлява „търгуема разрешителна схема“ по смисъла на въпросните разпоредби.
- 20 Несъмнено Комисията признава, че схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии е търгуема разрешителна схема, която има за цел да насърчи намаляването на емисиите на парникови газове, а следователно и опазването на околната среда.
- 21 Тя обаче смята, че само по себе си обстоятелството, че даден оператор попада в обхвата на тази задължителна схема за търговия, не може да позволи на държава членка да го освободи от или да намали облагането с акциз въз основа на член 17, параграф 2 от Директива 2003/96.
- 22 Така от декларация на Съвета на Европейския съюз, приложена към протокола от заседанието, в хода на което е приета Директива 2003/96, ставало ясно, че тази институция се задължавала „да анализира конструктивно данъчните мерки, които ще съпътстват бъдещото прилагане на схемата на Общността за търговия с емисии, по-специално за да се избегнат случаи на двойно данъчно облагане“. Според Комисията това означава, че намерението на законодателя на Съюза действително е било паралелното съществуване на режима на данъчно облагане, въведен с Директива 2003/96, и прилагането на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии. Така тази декларация не може да се тълкува в смисъл, че позволявала на държавите членки да освободят от облагане с акциз енергийните продукти, използвани от предприятията, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии.
- 23 Освен това съображения 28 и 29 от Директива 2003/96 потвърждавали волята на законодателя да направи така, че данъчните предимства, предвидени в член 17 от нея, да допринасят за подобреното опазване на околната среда или за енергийната ефективност. Такива цели обаче не могли да се постигнат, ако на основание на тази разпоредба се предостави данъчно освобождаване само поради обстоятелството, че даден оператор попада в обхвата на друг задължителен инструмент на правото на Съюза, какъвто е схемата за търговия с квоти за емисии. Така според Комисията понятието за „търгуеми разрешителни схеми“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96 включва само схеми, позволяващи постигане на цели, свързани с опазване на околната среда или повишена енергийна ефективност, надхвърлящи резултатите от прилагането на други задължителни схеми, установени с актове на Съюза. Следователно целите за опазване на околната среда или подобряване на енергийната ефективност,

посочени в тези разпоредби, трябвало да се изразяват в цели, надхвърлящи това, което се изисква от обвързващите инструменти на правото на Съюза, като схемата за търговия с квоти за емисии.

- 24 Комисията твърди също, че не съществува и противоречие между настоящата формулировка на член 17 от Директива 2003/96 и текста на нейното предложение за директива на Съвета от 13 април 2011 г. за изменение на Директива 2003/96 [СОМ (2011)169]. Всъщност това предложение въвело разграничение между, от една страна, общото данъчно облагане на потреблението на енергия, и от друга страна, нова форма на данъчно облагане, свързана конкретно с CO_2 . Така, макар член 14, параграф 1, буква г) от посоченото предложение да предвижда освобождаване от данъчно облагане, свързано с CO_2 , в случай на дейности, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, в същата хипотеза не се предвижда никакъв режим на освобождаване, що се отнася до общото данъчно облагане на потреблението на енергия. Именно поради това предложението за различно третиране на данъчното облагане, свързано с CO_2 , и на общото данъчно облагане на потреблението на енергия, в съображение 22 от същото предложение и в член 17, параграф 2 от него Комисията изрично посочила, че схемата на Съюза за търговия с емисии не се включва в понятието за „търгуеми разрешителни схеми“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4. Обратно, тъй като законодателят на Съюза не възприел това предложение за разграничение в Директива 2003/96, не било необходимо да се посочи същото уточнение. Според Комисията, ако законодателят на Съюза е искал да включи схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии в понятието за „търгуеми разрешителни схеми“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, е щял да го направи изрично още при приемането ѝ.
- 25 Освен това Комисията смята, че доводът на Република Полша, според който облагането съгласно Директива 2003/96 на предприятията, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, нарушава принципа „замърсителят плаща“, съдържащ се в член 191, параграф 2 ДФЕС, не може да бъде приет.
- 26 От друга страна, според Комисията фактът, че Република Полша е въвела данъчни предимства в законодателството си за енергоемките субекти, произвеждащи CO_2 , единствено поради това че те участват в схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, може да доведе до нарушаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар. Всъщност Директива 2003/87 вече предвиждала специфични инструменти за борба с нарушаването на конкуренцията, като безплатното разпределяне на квоти за емисии на CO_2 или компенсирането на непреките разходи за емисиите.
- 27 В писмените си отговори на поставените от Съда въпроси Комисията уточнява, че предвиденото в Закона за акциза освобождаване се предоставя дори ако съответните предприятия вече са се възползвали от безплатното разпределяне на квоти за емисии на CO_2 въз основа на Директива 2003/87. По този начин според Комисията предимствата, произтичащи от освобождаването от облагане с акциз, се натрупват системно с безплатното разпределяне на квоти за емисии на CO_2 въз основа на член 10б от тази директива.
- 28 Освен това Комисията твърди, че Република Полша е направила уведомление за схема за държавна помощ за 2019 г. и 2020 г., по силата на която някои дружества могат да поискат компенсация за част от своите непреки разходи за емисии. Комисията е приела, че тази

схема е съвместима с вътрешния пазар, при условие че въпросната помощ не е съчетана с данъчно освобождаване на основание Закона за акциза. Комисията уточнява, че много малко предприятия са се възползвали от тази схема за държавни помощи. Тя предполага, че данъчните предимства съгласно тази национална правна уредба, които се предоставят автоматично за въглищата и газта, използвани от предприятията за отопление, когато енергоемко предприятие попадне в обхвата на схемата за търговия с квоти за емисии, са по-интересни за предприятията отколкото схемата за компенсирание на непреките разходи за емисиите.

- 29 Накрая, според Комисията предоставянето на освобождаване от облагане с акциз на енергоемките предприятия, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, означава да се поставят под въпрос екологичните стимули, произтичащи от тази схема, доколкото разходите на предприятията за участие в тази задължителна схема можели да бъдат компенсирани с въпросното освобождаване.
- 30 Република Полша не оспорва, че Законът за акциза предвижда пълно освобождаване от облагане с акциз по отношение на енергийните продукти, и по-специално на въглеродните и газовите продукти, които се използват от предприятията, при единственото условие тези предприятия да са включени в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии.
- 31 В писмените си отговори на поставените от Съда въпроси Република Полша потвърждава, че по силата на Закона за акциза пълното освобождаване от облагане с акциз се прилага автоматично само поради обстоятелството че енергоемките предприятия попадат в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии. Тя потвърждава също, че освобождаването се прилага независимо от това дали енергоемките предприятия, които се ползват от това освобождаване, вече са получили или получават и безплатни квоти за емисии по силата на Директива 2003/87.
- 32 Република Полша обаче смята, че схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии представлява „търгуема разрешителна схема“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96.
- 33 Всъщност според тази държава членка, от една страна, схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии е схема за търгуеми разрешителни под формата на квоти, които могат да бъдат прехвърлени или придобити. От друга страна, подобна схема позволявала постигането на целите, свързани с опазването на околната среда, като благоприятства по-специално същественото намаляване на емисиите на парникови газове по икономичен и икономически ефективен начин с оглед на изпълнението на ангажиментите на Съюза и на държавите членки по Протокола от Киото, както припомнял Съдът в решение от 29 март 2012 г., Комисия/Полша (C-504/09 P, EU:C:2012:178).
- 34 За разлика от Комисията Република Полша смята, че за да бъде квалифицирана като „търгуема разрешителна схема“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, въпросната схема не трябва да бъде от естество да позволи постигане на цели, свързани с опазване на околната среда или повишена енергийна ефективност, надхвърлящи резултатите от прилагането на други задължителни схеми, установени с актове на Съюза. Всъщност според Република Полша Директива 2003/96 не предвижда такова изискване.

- 35 Освен това според Република Полша, като се има предвид, че Директива 2003/96 е била изготвена почти едновременно с Директива 2003/87, ако законодателят на Съюза е искал да изключи схемата за търговия с квоти за емисии от понятието за „търгуема разрешителна схема“, съдържащо се в член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, той щял да го посочи изрично в нея.
- 36 Що се отнася до декларацията на Съвета, посочена в точка 22 от настоящото решение, Република Полша смята, че в нея се посочва единствено, че тази институция се е задължила да анализира данъчните мерки, които биха съпътствали бъдещото прилагане на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, за да се избегнат случаите на двойно данъчно облагане. Тази декларация в никакъв случай не се отнасяла до правилата за прилагане на член 17 от Директива 2003/96. Освен това според Република Полша съображенията на Комисията, изразяващи се в непредоставяне на предвидените в член 17 от Директива 2003/96 данъчни предимства на енергоемките предприятия, които са приложили задължителната схема на Съюза за търговия с квоти за емисии, водели до налагане на двойна тежест на тези предприятия.
- 37 Република Полша оспорва и довода на Комисията, изведен от съображение 22 от предложението ѝ за директива, посочено в точка 24 от настоящото решение. Според тази държава членка от това не може да се направи изводът, че преди въпросното предложение търгуемите разрешителни схеми, посочени в член 17 от Директива 2003/96, не включват схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии. Що се отнася до периода след посоченото по-горе предложение за директива, тъй като то не е одобрено, било ясно, че член 17 от Директива 2003/96 все още позволява на държавите членки да приложат освобождаването по отношение на енергоемките предприятия, попадащи в обхвата на тази система.

Съображения на Съда

- 38 Искът на Комисията е основан на единственото твърдение, изведено от нарушение от страна на Република Полша на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, тъй като понятието за „търгуеми разрешителни схеми“ по смисъла на тези разпоредби включва само „доброволни“ схеми, които трябва да позволят постигане на цели, свързани с опазване на околната среда или повишена енергийна ефективност, „надхвърлящи резултатите от прилагането на други задължителни схеми, установени с актове на Съюза“, като схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии по смисъла на Директива 2003/87.
- 39 Следва да се припомни, че по силата на член 4 от Директива 2003/96 държавите членки налагат данъци върху енергийните продукти, попадащи в нейното приложно поле, а именно моторни горива, горива за отопление и електроенергия, като прилагат спрямо тях данъчни ставки, които не могат да бъдат по-ниски от предвидените в нея минимални нива.
- 40 Член 17, параграф 1 от тази директива обаче позволява на държавите членки да предоставят данъчни намаления при потреблението на енергийни продукти, използвани по-специално за отопление, при условие че предвидените в посочената директива минимални данъчни ставки на Съюза се спазват средно за всяко предприятие.

- 41 В буква б) от същата разпоредба се уточнява, че тези намаления могат да се прилагат, когато са сключени споразумения с предприятия или обединения от предприятия, или в случаите, когато се прилагат търгуеми разрешителни схеми или сходни механизми, доколкото те спомагат за опазването на околната среда и повишаване на енергийната ефективност.
- 42 Член 17, параграф 2 от Директива 2003/96 позволява на държавите членки да прилагат нулеви данъчни ставки върху енергийните продукти и електроенергията, обхванати от тази директива, когато се използват от енергоемки предприятия.
- 43 За да се ползват обаче от такова освобождаване, енергоемките предприятия трябва да отговарят на условията, предвидени в член 17, параграф 4 от тази директива.
- 44 В този смисъл последната разпоредба изисква тези предприятия да сключат споразумения или да прилагат търгуеми разрешителни схеми или сходни механизми, както е посочено в член 17, параграф 1, буква б) от въпросната директива, и уточнява, че споразуменията или търгуемите разрешителни схеми или сходни механизми трябва да водят до постигане на целите, свързани с опазването на околната среда или повишаването на енергийната ефективност, най-общо еквивалентни на това, което би било постигнато, ако се прилагаха стандартните минимални ставки за Съюза.
- 45 В подкрепа на твърдението, че схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Съюза по смисъла на Директива 2003/87 не може да се приеме за „търгуема разрешителна схема“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, Комисията поддържа, че тази схема предполага съответните предприятия да се ангажират доброволно спрямо нея. Това обаче не било така за предприятията, участващи в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Съюза, предвид задължителния характер на тази схема.
- 46 В това отношение в началото следва да се отбележи, че Директива 2003/96 не изключва изрично схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Съюза по смисъла на Директива 2003/87 от понятието „търгуема разрешителна схема“.
- 47 Освен това, както отбелязва генералният адвокат в точка 56 от заключението си, текстът на член 17, параграф 4 от Директива 2003/96 посочва споразуменията, търгуемите разрешителни схеми или сходните механизми, както е посочено в член 17, параграф 1, буква б) от тази директива. Според последната разпоредба обаче следва да се разграничават, от една страна, споразуменията, „сключени“ с предприятия или обединения от предприятия, и от друга страна, по-специално разрешителните схеми, които „се прилагат“.
- 48 От това следва, че тези разпоредби не могат да се тълкуват в смисъл, че изключват от тяхното приложно поле участието на предприятията в задължителна схема като схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Съюза.
- 49 Ето защо, що се отнася до твърдението на Комисията, че понятието за „търгуема разрешителна схема“, посочено в член 17, параграф 1, буква б) и параграф 4 от Директива 2003/96, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася само до схеми, позволяващи постигане на цели, свързани с опазване на околната среда или повишена енергийна ефективност, надхвърлящи резултатите от прилагането на други задължителни схеми, следва да се констатира, че подобен прочит на тези разпоредби не се подкрепя от техния текст.

- 50 Освен това, както подчертава генералният адвокат в точка 51 от заключението си, противно на поддържаното от Комисията по отношение на декларацията на Съвета, посочена в точка 22 от настоящото решение, съдържанието на такава декларация, която е лишена от нормативен характер, не може да противоречи на ясения текст на разпоредба от правото на Съюза.
- 51 Следва също да се припомни, че Съдът вече е приел, че крайната цел на схемата за търговия с квоти е опазването на околната среда чрез намаляване на емисиите на парникови газове (вж. в този смисъл по-специално решения от 16 декември 2008 г., *Arcelor Atlantique и Lorraine* и др., C-127/07, EU:C:2008:728, т. 31 и от 29 март 2012 г., Комисия/Полша, C-504/09 P, EU:C:2012:178, т. 77).
- 52 От член 17, параграф 4 от Директива 2003/96 обаче следва, че за да се ползват от пълно освобождаване от облагане с акциз на основание член 17, параграф 2 от нея, стимулите за опазване на околната среда, произтичащи от прилагането на споразумения, режими на разрешителни или еквивалентни мерки, трябва да бъдат почти еквивалентни на това, което би било постигнато, ако са били приложени минималните данъчни ставки, предвидени в приложение I към тази директива.
- 53 От това следва, че по силата на член 17, параграф 4 от Директива 2003/96 енергоемките предприятия, попадащи в обхвата на схемата на Съюза за търговия с квоти за емисии, не могат да се ползват автоматично, само поради това обстоятелство, от пълно освобождаване от облагане с акциз на основание член 17, параграф 2 от тази директива, без да е установено, че припомненото в предходната точка условие е изпълнено.
- 54 Както обаче констатира генералният адвокат в точка 58 от заключението си, в иска си Комисията не твърди, че това условие не е било спазено от полското законодателство.
- 55 От член 120, буква в) от Процедурния правилник на Съда и от свързаната с тази разпоредба съдебна практика обаче следва, че исковата молба или жалбата трябва да посочва предмета на спора, изтъкнатите основания и доводи, както и кратко изложение на основанията, като това посочване трябва да е достатъчно ясно и точно, за да позволи на ответника да подготви защитата си, а на Съда — да упражни своя контрол (решение от 16 септември 2015 г., Комисия/Словакия, C-361/13, EU:C:2015:601, т. 21).
- 56 От това произтича, че съществените правни и фактически обстоятелства, на които искът или жалбата се основава, трябва да изпъкват по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба или жалба и че исканията в нея трябва да са формулирани по недвусмислен начин, именно за да не се произнесе Съдът *ultra petita* (вж. в този смисъл решение от 28 октомври 2010 г., Комисия/Малта, C-508/08, EU:C:2010:643, т. 16).
- 57 При тези условия единственото твърдение за нарушение на Комисията следва да се отхвърли като неоснователно, а следователно и искът в неговата цялост, без да е необходимо произнасяне по въпроса дали условието, посочено в точка 52 от настоящото решение, е спазено от полското законодателство.

По съдебните разноски

- 58 По силата на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане от спечелилата делото страна. След като Република Полша е направила искане за осъждането на Комисията и последната е загубила делото, Комисията трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Отхвърля иска.**
- 2) Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноски.**

Подписи